

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Volitve: kandidati v naši deželi

V ponedeljek zvečer je zapadel rok za predložitev kandidatur za predčasne parlamentarne volitve, ki bodo 27. in 28. marca. Volilni urad na tržaškem prizivnem sodišču do trenutka, ko pišemo, še ni pregledal vse dokumentacije, zato ni še jasno, ali bodo vsa imena obstala, vendar želimo predstaviti politično sliko, ki se nam kaže po uvedbi nove volilne zakonodaje.

Kot je znano, bomo prejeli na voliških tri glasovnice. Najbolj običajna bo tista, s katero bomo po proporcionalnem sistemu izvolili četrtno članov poslanske zbornice. Za te volitve nastopajo stranke s svojimi starimi ali novimi simboli. V Furlaniji-Juljski krajini bodo na tak način izvoljeni trije poslanci, stranke pa so lahko predložile le po enega kandidata.

Vloženih je bilo enajst list: Forza Italia (gibanje televizijskega mogotca Berlusconi), Severna liga, Demokratična stranka levice, Zeleni, Stranka komunistične prenovе, Ljudska stranka (bivša Krščanska demokracija), Stranka naravnih zakonov, Nacionalno zavezništvo (bivše misovsko gibanje), Demokratično zavezništvo, Lista Pannella, Socialistična stranka. Segnijevo gibanje in Mreža nista uspela zbrati podpisov za predložitev liste. Med kandidati so zlasti domačini, le skrajna desnica kandidira vsedržavnega tajnika misovcev Finija, Ljudska stranka pa zunanjega ministra Andreatto.

POSLANSKA ZBORNICA

V Furlaniji-Juljski krajini bo deset poslancev izvoljenih v desetih uninominalnih okrožjih. Na podlagi te novosti bodo na drugi glasovnici, ki jo bomo prejeli, imena kandidatov, ob njih pa simboli strank in zavezništev, ki jih podpirajo. Izvoljen bo tisti kandidat, ki bo zbral največ glasov, pa četudi šibko relativno večino. Zato je prišlo do povezovanj in spet novih, skupnih simbolov.

Povsod nastopajo štiri zavezništva, ponekod pa so se jim pridružile še druge liste (v Trstu Pannellovi radikalci in Stranka naravnih zakonov).

S simbolom, ki vsebuje napis Progressisti, nastopa »napredna koalicija«, ki povezuje Demokratično stranko levice, Stranko komunistične prenovе, zelene, socialiste, Mrežo, Demokratično zavezništvo, krščanske socialce. V okrožju Trst-center kandidira znanstvenico Margherita Hack (Demokratično zavezništvo), v okrožju Trst-okolica slovenskega sindikalista Renata Kneippa (Stranka komunistične prenovе), v okrožju Gorica pa zelenega Artura Bertolija.

Ljudska stranka in Segnijevo gibanje nastopata skupaj s simbolom, ki vsebuje napis Patto per l'Italia. V okrožju Trst-center je kandidat Fabio Severo Severi, v okrožju Trst-

okolica Silvano Magnelli, v Gorici Enzo Bevilacqua.

Skrajna desnica nastopa pod znakom Nacionalnega zavezništva.

Severna liga, Berlusconijska Forza Italia, Sredinska zveza in Krščansko demokratska sredina so predstavile skupne kandidate (na jugu države je Berlusconi povezan tudi z neofašisti). Na Tržaškem je v zavezništvu (brez simbola) tudi Lista za Trst.

SENAT

Za izvolitev senatorjev je dežela razdeljena na pet okrožij, iz »ostankov« zbranih v deželni merilu, pa bosta izvoljena še dva senatorja. Simboli so spet nekoliko različni, volitve pa bodo po uninominalnem sistemu. Izvoljen bo torej kandidat, ki v okrožju prehitel glasovi vse ostale.

V tržaškem okrožju, ki zajema vsa pokrajino razen občin Repentabor, Zgonik in Devin-Nabrežina, nastopa kot neodvisen — s podporo tako naprednega zavezništva kot Ljudske stranke — germanist in pisatelj Claudio Magris. Njegovi tekmeči bodo predstavniki misovcev, radikalcev in zavezništva Severna liga-Berlusconi-Lista za Trst.

V goriškem okrožju, ki obsega tudi del tržaške pokrajine in pa Benedičjo, je kandidat progresistov dosedanji senator Demokratične stranke levice, sociolog Darko Bratina. Z njim bodo tekmovali predstavniki Severne lige-Berlusconi, Nacionalnega zavezništva, Pakta za Italijo ter skupine Etika in politika.

O slovenskih kandidatih in o izbiri, ki se ponujajo našim ljudem, pa kaj več prihodnjič.

Lov na glasove

Predvolilne igre so se končale in zdaj so se stranke, njihovi prvaki in aktivisti spustili v tek za volilci. Na razpolago jih je še precej, saj so razpadi nekaterih strank pustili za sabo same razvaline, med katerimi si mnogi ne vedo pomagati in bodo 27. in 28. marca težko izbirali. V zagati ne bodo samo dezorientirani volilci strank kot so bile KD, PSI in njihove manjše sopotnice. V težavah bodo tudi tisti, ki so se obrnili k Severni ligi in drugim separatističnim grupacijam. Bossijevo zavezništvo z Berlusconiem namreč veže Ligo celò na neo-fašista Finija. Ta desničarski obrat notranje odžira Severno ligo in ji ne pridobiva novih simpatij. Gotovo izgublja tudi del volilcev, ki jih je prej razočarala KD. Za marsikoga bo to priložnost za streznitev in za razmislek, ali ni morda napočil čas nove Ljudske stranke, ki se je znala otresti starih obrazov in generacije skorumpiranih politikov. Marsikdo pa bo v težavah jadrall skozi čeri novega volilnega zakona; med temi je Mario Segni, kateremu se ni niti posrečilo predstaviti svojih kandidatov v vseh volilnih okrožjih.

Srečanje med slovensko in italijansko diplomacijo v Bologni

V preteklem tednu je v Bologni prišlo do delovnega sestanka zunanjih ministrov Italije in Slovenije. Nasmeljani obrazi in kopica lepih besed so ob koncu — sicer nevsiljivo — skušali ustvariti videz, da sta italijanska in slovenska diplomacija enake govornice, kar zadeva mednarodno problematiko in da bosta v duhu največjega možnega sodelovanja odstranjevali sporne probleme glede obeh manjšin. V zvezi s tem naj bi v kratkem ustanovili mešano komisijo, ki bo reševala nekatera specifična vprašanja. To bo — kot smo pričakovali — spet stvar prihodnosti. Korak naprej je bil storjen tudi na področju gospodarskega sodelovanja. Preseneča pa napoved sodelovanja med ustanovo RAI in koprsko TV za uresničitev slovenskega manjšinskega dnevnega TV sporeda v Italiji, saj to spada v jasne obveznosti italijanske javne televizijske hiše, ki je pred več kot letom dni podpisala zadevno konvencijo z vlado za uresničitev določil zakona iz leta 1975. Dvajsetletna zamuda, ob teh novih zapletih, ne obeta nič dobrega niti za prihodnost.

Sestanek Andreatta-Peterlè v Bologni je brez dvoma prispeval k zbliznanju med Rimom in Ljubljano, katerih odnosi so se nesporno ohladili v bližnji preteklosti zaradi neresenih manjšinskih vprašanj.

Kardinal Ratzinger govori v Jeruzalemu

Na svečnico je bila v Jeruzalemu judovsko-krščanska konferenca. Udeležencev je bilo okrog 500. Prefekt rimske kongregacije za verski nauk Joseph Ratzinger je v svojem odmevnem govoru povabil Jude in kristjane, naj se med seboj sprejemajo, ne da bi pri tem zanemarjali svojo vero ali jo tajili, in naj tako postanejo sila miru v svetu. Po Auschwitzu misijon sprave ne dovoljuje odloga.

V spomin in opomin

28. januarja 1994: Marco Luchetta, Saša Ota in Dario D'Angelo so izgubili življenje v Mostarju.

Že takoj po njihovi tragediji se je osnovala zamisel, da ne bi padla njihova smrt v brezno tišine, o ustanovitvi odbora, ki bi spominjal na njihovo ne samo delovno, ampak tudi moralno zavzetost v dokumentiranju vojnih grozot, obenem pa bi odbor tudi pomagal vsem otrokom, ki so preživeli vojne zločine. Prav tistim otrokom, ki jim je bil namenjen zadnji prispevek televizijske ekipe.

V Novinarskem krožku so 19. februarja predstavili vrsto pobud za otroke, ki so žrtve vojne. Ob tej priložnosti so ob vhodu v časnikarski (se nadaljuje na 7. strani)

Novi razlog za razhajanje

Razhajanje med DSL (in komunisti sploh) in krščanstvom je vidno na terenu kot stalna komponenta. Gre za različno gledanje na bistvene probleme, kot so na primer razporoka, splav, evtanazija in drugo. Kristus in njegova Cerkev učita eno, oni pa nasprotno. Krščanstvo pa sprejemajo kvečjemu kot neki socialni nauk, dokler podpira njihove načrte. V tem smislu tudi stalno vabijo k sebi »katoličane«.

Kot verni ljudje ne iščemo tega, kar nas ločuje z nasprotniki, vendar moramo biti jasni v načelnih.

Zadnje čase je nastala nova razpoka.

Ne pozabimo, da sta bodisi fašizem kot komunizem dve propadli ideologiji, ki sta odpovedali, ko sta bila na oblasti: sami sta se zrušili. In vendar vztrajata: »mi smo novi«, in se pripravljata, da stopita v vlado. Malokdaj je »novo« veljalo za staro kot v tem primeru.

Prebrali smo volilni program DSL, program, ki je zmes komunizma in »liberalne« odprtosti kapitalističnim principom, ter se ustavili pri problemu družine; tekst je v popolnem nasprotju s tem, kar uči Kristus.

Po njihovem mnenju dosedanji vzorec družine ni več predložljiv, zato naj bi ga nadomestili z več vzorci. Odpadel bi tako pojem »družina« in bi veljal pojem »družin«. Kaj sledi temu? Po tem »vzorcu« ni važno, kakšni so pari, ki živijo skupaj; tako postaneta »družina« dva, ki enostavno živita skupaj, tudi dva homoseksualca ali dve lezbijki. Ta svoj načrt opravičujejo s trditvijo, da se je današnji družbeni sistem, ali pojmovanje, spremenilo in da imajo ljudje sedaj nove poglede, zato naj se prizna kot družina vsako sobivanje. To je nov, hud udarec proti družini!

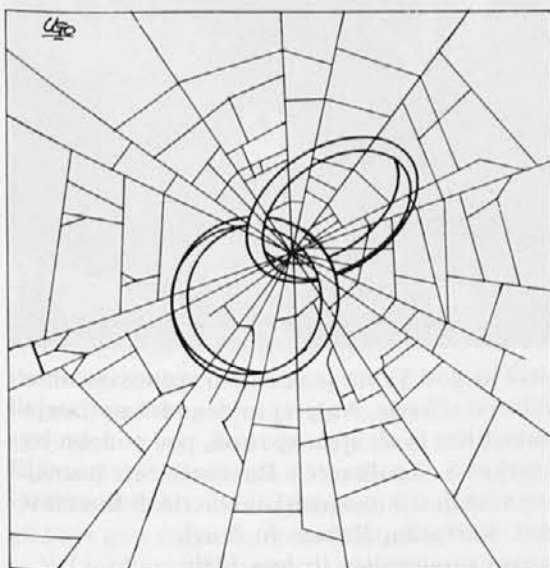
Toda tako gledanje je za italijansko državo protiustavno, saj 29. člen pravi: Republika priznava pravice družine kot naravne skupnosti, osnovane na zakonski zvezi. Podlaga nove družbe naj bi tako bila skupina ljudi, ki nimajo nobene morale ali si jo prikrojijo, kakor jim ustreza. Po tej logiki bi morali tudi odpraviti iz civilnega zakona vsak prekršek proti kraji ali umoru, itak to nekateri že delajo.

Družina je nastala, ko sta se pojavila na svetu prvi moški in prva ženska, kar je določil Stvarnik narave in človeka; to je za vernika sveto.

Kakšna doslednost (ali nizkotna politična igra): predstavljati tak načrt in obenem vabiti k sebi katoličane! Kot verni ljudje ne moremo mimo te ugotovitve, ki prinaša, kot rečeno, še večje razhajanje.

Za vernika je merilo Kristusova beseda in to, kar uči Cerkev. g.s.

Krščanska zakonska zveza je zakrament, konkretno znamenje božje prisotnosti med nami. V tej zvezi, ki se izraža v zvestem, vztrajnem, odprtem in ustvarjalnem medsebojnem darovanju, postane nevidni Bog vidljiv. In vse, kar je za človeka minljivo, postane v Njem neminljivo. Na tej zvezi je osnovana družina, osnovna celica človeške družbe. ...in mreže brezboštva je ne morejo pretrgati.

Moralna prenova?

Ob komaj začetih volilnih kampanjih je mnogi, ki so si pričakovali, da bodo letošnje volitve z novim volilnim sistemom pomenile moralni preporod italijanske Republike, že vprašujejo kaj je pravzaprav novega na političnem prizorišču. Nov je večinski volilni sistem, ki omogoča volilcu, da izbira med posameznimi kandidati, da se torej direktno izreče za osebo, kateri zaupa. Kaj pa pomaga ta novi mehanizem, ko se je izkazalo, da so, razen izjem, še vedno stranke tiste, ki iz vrha postavljajo svoje kandidate?

Mimo dejstva, da skušajo stranke na tak način ohraniti svojo staro partitokratsko premoč, onemogočajo tudi, da bi bili volilni kandidati resničen izraz kulturne različnosti okrožja, v katerem nastopajo. Tako se je zgodilo, da so v goriškem senatnem okrožju proti slovenskemu kandidatu Darku Bratini, ki nastopa v vrstah Progresistov, vse tri ostale politične sile izrazile bolj ali manj desničarsko usmerjene kandidate. Ali je ta slika res izraz celotne goriške civilne družbe? Ali morda obstaja moralni preporod v tem, da namesto konkretnih programov in načel veljajo samo tržna pravila volilnega boja?

Precej jasno je, da ni v nobenem od treh političnih taborov (Progresisti, Ljudska stranka-Pakt za Italijo, Forza Italia z Ligo in Nacionalnim zavezništvom) prišlo do politične jasnosti in popolne prenove. Najbolj pa je paradoksalno volilno zavezništvo med Severno ligo in bivšimi misovci, ki se je osnovalo pod okriljem medijskega in gospodarskega »Velikega brata« Berlusconija.

Ta koalicija se prodaja pod znamko Tabor svobode. Bati bi se bilo, ko bi bila svoboda res tista, ki ji botrujejo Finijev nacionalizem, Bossijevo prostaštvo in Berlusconi-jev politični marketing. Ali je takšna svoboda sad moralne prenove?

Tu ob meji zelo dobro poznamo najgloblje Finijev politične načrte, prek Marcolinijeve pa smo spoznali še resnični obraz Severne lige. Njegov protislovensko pismo Ciampiju je namreč zgolj umazana volilna poteza, da bi si Severna liga v Gorici pridobila tudi glasove fašistične desnice. Ali je torej politika, ki uporablja manjšinske narodne skupnosti kot sredstvo za svoje volilne interese, res sad moralnega preporoda? Ali je morda nova morala v besedah Marcolinijeve, da je treba biti danes »sposobni vpiti, da bi lahko uveljavili svoje pravice?« Kakšno verodostojnost ima, kdor si s silo in z vpitjem lasti pravico, da imenuje sam sebe kot nosilca moralnih vrednot in samo svojo idejo kot moralno? Pove naj svoje konkretne misli in načrte, pogovarja naj se z ljudmi... Priznanje moralne neoporečnosti mu bodo lahko naklonili samo volilci, ko bodo ob koncu mandatne dobe ocenjevali njegovo delo.

Mar je moralno čist samo, kdor ni še prejel nobenega sodnega poziva? Ali ni morala nekaj globljega in skrivnostnejšega, kar izvira iz krščanske ali pa naravno človeške duhovnosti vsake osebe, nekaj, kar naravnava vsako njeno misel, dejanje in načrt, skratka nekaj, kar jo v celoti opredeljuje?

Damjan Hlede

Zgradimo svetišče v spomin padlim na »Lajšah« nad Cerknim in po vseh naši krajih

V spomin vsem padlim želimo zgraditi posebno »Svetišče« na Lajšah nad Cerknim, po idejnem projektu arh. Milana Božiča iz Idrije.

Pri bodoči kapeli hoče načrt ohraniti arhitekturo svigli.

Prvi del svetišča (ladja) bo namenjen vernikom, drugi del pa prezbiteriju in zakristiji.

Vse ostenje bo zidano, vendar z zunanje strani maskirano v svigli z lesom.

Svetišče samo bo mogočno pričevanje. V prvem delu bo v diagonali na tlaku slovenska zastava, robovi ob steni bodo črni - simbol naše tragedije.

Oltar bo iz belega marmorja - simbol nedolžnosti, v ozdaju, v absidi, Vesoljna sodba.

V prednjem opažu bo edino okno v obliki velikonočne sveče.

Pred kapelo je zamišljen prostor, da bo lahko sv. maša tudi na prostem.

KRIŽEV POT

Po robu med »Svetiščem« in usodnim breznom vstopijo stopnice križevega pota.

Prva postaja bo imela macesnov križ, nagnjen na vzhod: »Vzel je križ na rame«; vse ostale postaje po stopnicah bodo oštevilčene samo z rimskimi številkami, vklesanimi v kamen, in bodo vabile molilca k razmišljanju in spreobrnjenju.

Na samem griču, pred spustom do brezna žrtev, bo pokončen križ (»Gospod je sprejel križ na svoje rame.«).

Zadnja postaja križevega pota bo brezno samo.

Svetišče bo posvečeno vsem padlim. Vsak je zadel svoj križ in ga nosil do poslednjega trenutka svojega življenja.

Načrt sam vabi. Drznemo se prositi vaš prispevek, da bi letos uresničili načrt in izrazili svojo dolžno hvaležnost vsem žrtvam.

Vnaprej Bog povrni vsem ljudem dobre volje in vsem, ki dobro mislijo.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljuje Anton Melinc, župnik v Cerknem.

V Strasbourg prava zaseda

8. februarja, kot smo poročali, je bil v evropskem parlamentu v Strasbourg odobren predlog, s katerim naj bi se priznal status poroke in posinovljenja tudi homoseksualcem. Kasneje se je zvedelo, da je bila tu prava zaseda.

Laicistični parlamentarci so predložili odlok, ko je bila gotova odsotnost pripadnikov sredine, ki bi dali stvari drugačen zasuk. Odsotnih je bilo kar 243 poslancev (vseh poslancev je 518), skoraj polovica. Laicisti so izkoristili ta trenutek in tako prodrli.

Dokaz za to smo imeli naslednji petek. Laicisti so predložili resolucijo za sprostitev mamil, toda ko so opazili, da je v parlamentu sredina kompaktna in prisotna, so umaknili svoj predlog v pričakovanju... njim ugodnejšega trenutka.

V evangeliju beremo: »otroci teme so...«

Proti glasovanju Evropskega parlamenta je ostro in odločno nastopil papež Janez Pavel II.

O tem problemu vlada tudi med verniki precej nejasnosti, zato se bo mo kasneje vrnili k stvari.

Božja beseda je kakor kruh...

27. februar

2. postna nedelja

»Zakaj je pisano o Sinu človekovem, da bo veliko pretrpel in da bo zaničevan?« (Mr 9, 12)

Kdo še ni bil na visoki gori, kjer je lahko užival krasen razgled in imel veličastni občutek, da je bližje nebu, daleč od vsakdanjih skrbi, proč od mravljišča, v katerem dan za dnem živi in dela? Izkušnja, ki jo imamo vsi, zlasti mi Slovenci, ki radi zahajamo v hribe in čutimo neko notranjo potrebo po stiku s planinami. Ta navezanost na gorski svet izraža tudi naš odnos do kralja naših planin, Triglava. Koliko slovenskih pesmi opeva gorski raj, kjer je skrit tudi delček našega srca.

Visoka gora je prizorišče Jezusove spremenitve. Vpričo izbranih prijateljev Petra, Jakoba in Janeza, se je Jezus spremenil in zablestel v siju nebeške lepote. Jezusove učence je prizor šokiral. Peter je navdušeno vzkliknil: »Dobro je tukaj, veličastno je! Ostanimo tu!« Glas, ki se je zasljal: »To je moj ljubljeni Sin, poslušajte ga!« (Mr 9, 7), sklene prizor Jezusove spremenitve na gori.

Sporočilo božjega glasu ni naključno. Tik preden se je družba odpravila na visoko goro, je Jezus učencem prvič napovedal, da mora Sin človekov veliko trpeti, biti zavržen in umorjen (prim. Mr 8, 31-38). Kaj takega je prvič prišlo na ušesa dvanajsterim. Polotila se jih je huda kriza. Mesija, ki bo trpel in bo zavržen, izdan in umorjen? Kakšen Mesija bo to? V njihovih mislih je bila podoba Mesija, božjega Maziljenca, čisto drugačna. Zdaj se jim je vse obrnilo na glavo. Kako naprej?

V trenutku globoke krize je Jezus povedel tri izbrane prijatelje, najbrž tudi vodilne v skupini apostolov, v samoto, na »visoko goro«. Izredno duhovno doživetje Jezusove spremenitve naj bi potrdilo in poglobilo njihovo vero. Božje naročilo »Njega poslušajte«, je pomenilo, naj gredo z njim do konca. Pot božjega Sina jih bo vodila skozi trpljenje in smrt v poveličanje, k vstajenju. Po ponižanju in izničenju svojega božjega dostojanstva, bo Jezus Kristus postal Odrašenik vseh, pravi Mesija. »Ecce homo«, »Glejte, človek«, bo vzkliknil Pilat ob bičanem in strnjenem kronanem Jezusu. S to vizijo Izaije o trpečem božjem služabniku so Jezus, Peter, Jakob in Janez stopali z gore Jezusove spremenitve. Evangelist Marko položi Jezusu v usta vprašanje: zakaj? »Zakaj je pisano o Sinu človekovem, da bo veliko pretrpel in da bo zaničevan?«

Večni zakaj! Zakaj, ki se bo vrnil na izsušene in utrujene Jezusove ustnice na križu: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt 27, 46) Ta isti zakaj, ki nas obišče v urah trpljenja, zapuščenosti, ko smo brez volje in moči. Še posebej, ko se sprašujemo: zakaj trpljenje? Zakaj je doletelo prav mene? Zakaj bolezen in smrt? Zakaj, zakaj...

Ko stopajo trije izbrani učenci z gore Jezusove spremenitve, so potolaženi. Jezusu zdaj do konca verjamejo. Toda kako daleč so še, kako težko bodo zares sprejeli, da bo njihov Mesija prebičani in s trnjem okronani obsojenec!

Peter, Janez in Jakob so podoba nas vseh. Kako zelo človeški so, še polni strahu, ljudje velikih pričakovanj, krhki in nepripravljeni za na pot z Jezusom v Jeruzalem, kjer bo trpel in umrl.

Zvone Štrubelj

Tri neprijetne zanimivosti

1. Tržaška novica, ki jo je objavil Primorski dnevnik, 8. februarja: »Doslje najnižji vpis v prve razrede naših šol.« Če bo vpis potrjen, bo septembra prvič prestopilo prag slovenskih šol 11 prvošolčkov. Lani jih je bilo 132. Samo nekaj primerov: Opčine - 9; Bazovica - 0; Nabrežina - 7; Dolina - 2; Sv. Križ - 1; Milje - 2. In to so veliki kraji! V otroške vrtce se jih je vpisalo več kot lani, a vsi otroci, ki obiskujejo slovenske otroške vrtce, ne prestopijo v slovenske osnovne šole.

Letos je v slovenskih osnovnih šolah na Tržaškem 726 otrok, drugo leto jih bo 687.

Kaj na to pomeni? Ali se dà tukaj kaj pomagati? Ali res ni več slovenskih družin, ki si štejejo v čast, da imajo otroke?

2. V tedniku Kirchenzeitung škofigije Linz sem bral 3. febr. članek, v katerem so navodila za nedeljsko bogoslužje brez duhovnika. V Gornji Štajerski je namreč 60 župnij brez duhovnika. Ali kdaj mislimo, da bomo potrebovali tudi tu pri nas takih navodil? Pa ne samo to: da bodo nekatere naše župnije ostale brez slovenskega duhovnika? Ozrite se okrog in povprašajte duhovnike, koliko so stari. Včasih mislimo: bo že Bog poskrbel. To je res, a vprašanje je, ali bo Bog ustregel našim željam in prošnjam ali pa bo šel svojo pot in zahteval od nas vseh drugačno zavzetost.

3. Predvolilni boj postavlja ljudi pred novo težko odgovornost. Kam naj se ozrejo? Veliko govorijo, streljajo na levo in desno, a prave odločitve ni videti. A je potrebna.

Stranke in gibanja veliko obljubljaajo: da bodo delo oskrbeli, da bodo davke znižali, da bodo to in ono naredili itd. Ne znajo vam pa povedati, kje bodo nova delovna mesta, kako jih bodo ustvarili, kje bodo dobili denar itd. Za nekatere je glavno vprašanje bilingvizem, za druge Istra. (Večkrat se vprašam, zakaj se Avstrija ne poteguje za Istro, saj je bila včasih njena!) Mi smo dobri in pošteti, ker drugi niso... Ali to drži?

Potrebni sta potrpežljivost in dobra volja. Predvsem pa odločnost za našo stvar!

Lojze Škerl

Požig Komna in Rihemberga je bilo maščevanje Nemcev

V nedeljo, 17. februarja, je bila v Komnu spominska proslava ob 50-letnici požiga Komna in Rihemberga. Požig vasi in internacija prebivalcev sta bili maščevanje okupatorja zaradi napada na kolono nemških vojakov, dne 2. februarja 1944. O tem napadu piše dekan Kos v svojih spominih takole: »Najusodnejši dogodek za Komen je bil na svečnico, 2. februarja 1944, napad partizanov na nemško-fašistično kolono v Dovcah, to je na cesti med Rihembergom (Branikom) in Komenom, tam, kjer se kraška planota prevesi v Vipavsko dolino. Tam je bilo tisti dan ubitih 82 Nemcev in fašistov. Vsi ti mrtvi so bili potem skupaj z vozili sežgani na istem mestu, blizu kraja, kjer stoji sedaj spomenik. Napad je bil ravno, ko smo se vračali od maše pri Devici Mariji Obršljanski.« (Iz kronike dekana V. Kosa).

Dogodek Jezusove spremenitve na gori Tabor je skozi vso zgodovino umetnosti na poseben način navdihoval slikarje. Najprej so dogodek uprizarjali simbolično: Kristus pod podobo križa in ob njem apostoli, pod podobo jag-njet (prim. mozaik v absidi cerkve S. Apollinare v Ravenni). Šele poznejši umetniki so dogodek začeli upodabljati ikonografsko: Duccio di Buoninsegna, Giotto, Giovanni Bellini, Raffaello, Rubens in drugi. Na sliki: G. Bellini - Kristusova spremenitev (iz leta 1480).

POGLED V SLOVENIJO

Intervencija v Bosni, združevanje levice, financiranje manjšine

Janez Povše

Minuli teden je v Sloveniji minil tudi v znamenju Natovega vojaškega letala F-16, ki je bilo prisiljeno zasilno pristati na sečoveljskem letališču. Dogodek verjetno ne bi zbudil večje pozornosti, ko ne bi Slovenija, in z njo ves svet, pričakovala možnost vojaške intervencije v Bosni in Hercegovini, v obrambo žetika na pol uničenega Sarajeva. Tako se je Slovenija zavedala, da je vojna vihra nenavadno blizu in da so številna »drobna« vsakodnevna politična prizadevanja pravzaprav smešna ob svetovnem vojnem žarišču, ki ga je s svojo nemočjo in nenačelnostjo polagoma ustvarila prav Evropa. V tej luči utegnejo biti celó kritike na račun zunanega ministra Peterleta, češ da ni dovolj storil »za razreševanje balkanske krize«, povsem delno upravičene ali celó neupravičene. Balkanu se bližajo velesile: ZDA, Rusija in nemara v prihodnosti tudi prizadeti muslimanski svet, in tukaj ni mogoče več dosti storiti. Po svoje neokusna je bila tudi karikatura na račun ministra Janeza Janše v Delu, v kateri naj bi Janša nadomestil protiletalsko zaščito s čisto navadno fračo. Humor te vrste je dvomljiv, ker se ni težko spomniti, koliko sredstev za obrambo so odščipnili »napredni« poslanci, medtem ko o neki dragi protiletalski zaščiti v takšnem političnem vzdušju žal ni mogoče niti razmišljati.

Dogodek tedna je podpis štirih strank za ustanovitev nove stranke, ki bo praktično razširjena Drnovškova Liberalno-demokratska stranka. Težji velik osrednji slovenski politični grupaciji so se pridružili majhni kot so: Demokratska stranka (predsednik Igor Bavčar), Socialistična stranka (predsednik Viktor Žakelj) in Zeleni-Ekološko socialna stranka (predsednik Peter Tancig). Drnovšku so se torej pridružile stranke, ki bi na naslednjih volitvah prav gotovo izginile s političnega prizorišča. Posebno neslavno je torej končala Demokratska stranka, ki je v pozni jeseni leta 1991 s Spomenko Hribar na čelu sprožila križarsko ofenzivo zoper Peterletovo vlado z geslom »Ustavite desnico!«, kar je pomenilo konec Demosa, zasuk v levo oziroma v zgodovino nazaj, zaradi česar Republika Slovenija še danes ne premore več tistega zaleta, ki ga je imela ob plebiscitu in ob junijski vojni istega leta. Tedaj je zaradi nerazumnega napada tiste, ki je postala Demokratska stranka, razpadla Slovenska demokratična zveza, sploh prva postkomunistična stranka; na ta način je izgubila svojo moč sfera kulturnikov, ki je do tedaj pravzaprav odločilno vodila Slovenijo iz enopartijske v pluralistično družbo. Naj bo tako ali drugače, se levica v Sloveniji dobro in učinkovito povezuje, in ob tem se je mogoče vprašati, kaj je s tistimi političnimi silami, ki niso preoblečene strukture bivšega sistema. Ni več mogoče razumeti, zakaj ne pride do nujne povezave vsaj med Slovenskimi krščanskimi demokrati in Slovensko ljudsko stranko. Škoda je zaradi tega vsak dan večja, če že ne usodna.

V Ljubljani se pogovarjajo o fi-

nanciranju manjšin in ugotavljajo, da bo nujno pripraviti ustrezen zakon. Delo poroča, da dobita obe krovni organizaciji Slovencev v Italiji, SKGZ in SSO, po 200 milijonov tolarjev na leto, pri čemer se poslanci ne znajo soglasno odločiti, kako bi podeljevali sredstva: ali preko zamejskih organizacij ali za posamezne projekte, kar bi bilo verjetno bolj demokratično. Nekateri poslanci so mnenja, da prihaja pri nekaterih zamejskih organizacijah v Italiji do sumljivega prepletanja z »biznisom«; spet drugi poslanci vztrajajo, da slovensko manjšino v Italiji vendar drži pokonci prav »biznis«, to je nekakšen lasten kapital. Kar je važno pri vsej stvari, je predvsem to, da Republika Slovenija, kljub nelahki ekonomski situaciji, namenja slovenskim manjšinam precej sredstev in to je podatek, ki dobro vpliva predvsem v moralnem smislu. Drugo pa je, kako bodo zamejske organizacije znale koristno uporabiti dodeljena sredstva, ker je znano, da niso v tem trenutku splošne finančne razmere v zamejstvu v Italiji nikakor rožnate.

Izvolitev škofa v Baslu

Po pogodbi med švicarskimi kantoni in Svetim sedežem ima baselski stolni kapitelj pravico, da svobodno izvoli škofa iz vrst škofijske duhovščine. Izvoljenega kandidata za škofa predložijo svetemu očetu v potrditev. Kanoniki so se poslužili tega privilegija in izvolili za novega škofa dr. Hansjorga Vogel-a. Sveti oče je 29. januarja izvolitev potrdil.

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Zadnjič sem razmišljala o poimenovanjih, ki ustvarjajo med nami tolikšno zmedo. Po nesreči, ki nas je tako pretresla, so osnovali **Sklad »Mostarske žrtve«** in nas vabijo, naj prispevamo za nedolžne žrtve krute vojne... Življenje teče seveda dalje in v tem času se vrstijo prireditve v knjižnici **Damir Feigel, v KD Sabotin**, v župnijskem domu **Anton Gregorčič** (podatki so iz časopisov). Mar so vsa ta poimenovanja napačna, mar niso imena Mostarske žrtve, Damir Feigel, Sabotin, Anton Gregorčič imena društev oz. sklada? Prav tako bi lahko rekli, da se kaj dogaja v osnovni šoli Mavrica, ko bi jo imeli, kakor popolnoma naravno pravimo, da bodo proslave na učiteljski Gregorčič ali na liceju Trubar (v rabi sta mala in velika začetnica.) Ko govorimo o otroški bolnišnici, jo imenujemo kar **Burlo** ali **Burlo Garofolo** in nikakor bolnišnica **Burlo Garofala**, kot bi bilo po tem pravilu nujno.

Jezik je logična zadeva in nas vabi k razmišljanju in ne samo k posnemanju in vsiljevanju. Imena naših šol in društev in zborov so nekaj živega v nas in ni prav, da jih moramo vedno spreminjati in še ustvarjati

OD NAŠEGA DOPISNIKA IZ MOSKVE

S tema besedama pojmujejo Rusi bližnjo tujino, to se pravi sosednje države, vendar samo tiste, ki so bile del Sovjetske zveze. Ta pojem na primer ne vključuje Finske in Norveške, ki tudi mejita z Rusijo.

Zakaj razlikujejo med bližnjo in ne-bližnjo tujino, ko načelno ne bi smelo biti nobene razlike? Zelo enostavno. Niso se še sprijaznili z dejstvom, da Sovjetske zveze ni več in je več ne more biti. »Bližnee zarubež'e« je surogat Sovjetske zveze.

Rusi so v SZ vedno videli Veliko Rusijo: druge republike so bile le njihove kolonije. Torej ravno tako, kakor v času carja (samo imena so bila druga).

Kamorkoli je Rus prišel, je vsilil svoj jezik in svoje navade. Pogosto je spremenil imena krajev, še bolj pogosto priimke. V tem je bil monoton kakor Italijani z nami: ponavadi je tujim priimkom dodal rusko končnico -ov. Na primer tatarski priimek Mamed je postal Mamedov, armenski Aganessijan pa Aganassov itd. Vsem je »podtaknil« občutek manjvrednosti: Rusija ni (bila) enostavno Rusija, (bila) je Velika, Sveta Rusija. Rusi so nosilci »velike ruske pravoslavne kulture«. Le redkokdaj se je Rus naučil jezika domačinov, ker »ni čutil potrebe, saj so vendar vsi govorili rusko«. To je privedlo do tega, da je od Volge do Daljnega vzhoda izumrlo na stotine malih narodov in njihovih kultur.

Tudi ekonomsko so bili prebivalci kolonij zapostavljeni; važni niso

bili njihovi interesi, ampak interesi centra in cele države, SZ oziroma Rusije.

Danes bi Rusi radi nadaljevali isto muziko. Od tu razlika med bližnjo in ostalo tujino. Seveda niso vsi enakih idej in hotenj in se ne enako izražajo. Vendar je mnogo bolj ali manj znanih ali važnih znakov in potez, ki dajejo slutiti, kaj bi v povprečju radi; saj ni treba, da so vsi tako neposredni kakor Žirinovskij.

Navedel bom nekaj primerov. Pred kratkim je zunanji minister Kozyrev izjavil, da bi morala ruska armija ostati v vseh tistih krajih, kjer so ruski interesi prisotni že stoletja (ne glede na to, kaj si mislijo tamkajšnji prebivalci). Jeseni je predsednik El'cin izjavil, da bi morala mednarodna skupnost priznati Rusom posebne pravice v državah bivše SZ (uradno z namenom, da bi ohranili mir). Lani spomladi so ruski diplomati v Kijevu tujim (zahodnim) diplomatom svetovali, naj ne gradijo prevelikih veleposlaništev, ker bodo ta kmalu dobila »rang« konzulatov. Vse članice Skupnosti neodvisnih držav in tudi države Pribaltika so pod nenehnim političnim in gospodarskim pritiskom Rusije (vse so bolj ali manj od nje ekonomsko odvisne, ker so v SZ ekonomijo vsake republike načrtno razvili tako, da je bila popolnoma odvisna od ostalih, predvsem od Rusije): na primer lani poleti so Rusi vzeli iz obtoka stare (sovjetske) rublje in jih zamenjali z ruskimi, ne da bi se o tem

posvetovali z drugimi republikami, ki so takrat še rabile rubelj.

Tudi vojaški posegi so čedalje bolj pogosti. V Prednestrovju je ruska armija podpirala (in podpira) rusko prebivalstvo, ki se hoče ločiti od Moldavije. V Tadžikistanu Rusi vojaško podpirajo komunistični režim in se bojujejo proti islamskim skupinam. V Gruziji so podpirali Abhazce, ki se hočejo ločiti od Gruzije, in so zadevo zamrzili šele, ko je Gruzija pristala na njihove pogoje: Rusi bodo obdržali v Gruziji svoja vojaška oporišča in Gruzija je vstopila v SND. V Azerbajdžanu, ki je v vojni z Armenijo, deluje kakih 200 ruskih vojaških svetovalcev, ki urijo tamkajšnje vojsko pod pogojem, da bo Azerbajdžan zgradil naftovode do morja čez Rusijo in ne čez Turčijo (Rusija bi od tega imela velike dobičke).

To so zelo vidni znaki. So pa tudi skoraj neopazni: ko ruske radijske postaje (tudi lokalne) poročajo o vremenu, poročajo tudi o bližnji tujini, npr. o temperaturi v Rigi, Kijevu ali Vilniusu. Zakaj pa ne o temperaturi v Helsinkih? Ker tam ni Rusov. Vendar je tudi v New Yorku mnogo Rusov, a nikomur ne pride na misel, da bi napovedal, kakšno vreme bo tam...

Vse to se dogaja pod vladavino demokratično izvoljenega demokrata El'cina. Kaj bo šele, ko bo predsednik Žirinovskij ali kdo njegovega kova?

S.Č.

Zamujena priložnost za nastop manjšine kot političnega subjekta

V zadnjih letih se je veliko razpravljalo o tem, da moramo Slovenci v Italiji čimbolj enotno nastopati v postavljanju in zagovarjanju temeljnih zahtev po uresničevanju ustavnih načel in mednarodnih obvez italijanske države na področju manjšinske

zaščite. Vse manjšinske komponente so več ali manj pristale na to načelo, da moramo namreč zamejski Slovenci nastopati tudi in predvsem kot politični subjekt. Razvoj dogodkov okrog novih volilnih pravil je spet postavil v ospredje zahtevo po minimalnem zajamčenem zastopstvu v izvoljenih telesih od Parlamenta pa do Dežele, Pokrajini in Občin, kjer živimo Slovenci. V minulemu letu so manjšinske komponente, ne povsem brez težav in zapletov, izdelale skupen osnutek zaščitnega zakona. Nepričakovano, ali pa tudi ne, se je zataknilo ob vprašanju, kdaj vložit v Parlamentu omenjeni zakonski predlog. Tako se je zgodilo, da so ga tri komponente (SSK, SKP in SSO) vložile konec oktobra lani, ostale (DSL, socialistična komponenta in SKGZ) pa decembra tik pred razpustom parlamenta.

ZGODBA O NASTOPU NA PARLAMENTARNIH VOLITVAH

Tako razdvojene so nas naše priprave na nastopanje na izrednih parlamentarnih volitvah 27. in 28. marca. Razgovori so potekali v okviru tako imenovanega naprednega omizja. Stranka Slovenske skupnosti je na samem začetku dosledno zagovarjala stališče, naj bi se vse slovenske komponente predhodno dogovorile o skupnih kandidatih in nato o njihovem konkretnem nastopu v okviru širših povezav. Ta logika se pa očitno ni skladala s strankarskimi računi nekaterih in je zato niso hoteli sprejeti kot osnovo za nadaljnje razgovore. DSL je ob očitni podpori ene od slovenskih manjšinskih komponent (SKGZ) enostransko določila, da bo za Senat kandidirala prof. Darka Bratino.

SSK je nato predlagala kandidaturu zgodovinarja prof. Jožka Pirjevca v drugem tržaškem okrožju za Poslansko zbornico, a so se ostale manjšinske komponente spet delale gluhe za to. Slovenski stranki ni preostalo drugega, kot da se umakne s pogajanjem. Ostali partnerji so v naslednjih dneh pristali na kandidaturu sindikalista Renata Kneippa, sicer slovenskega rodu, a povsem neznanega v manjšinskih krogih. Politično pripada Kneipp SKP.

Tako se je torej zaključila zgodba o dogovorjenem nastopu manjšine na bližnjih parlamentarnih volitvah. Parola o manjšini kot političnem subjektu se je torej na žalost izkazala kot lepa snov za časopisne uvodnike ali za predsedniška poročila krovnih organizacij, in nič več. Tako gremo Slovenci v Italiji neenotno na volitve in brez potrebnega novega naboja po uhojenih tirnicah. Takšen razplet dopušča možnosti diferenciranih stališč slovenskih komponent do posameznih povezav in kandidatur.

Skratka: zamujena je bila ponujena priložnost za kompakten nastop manjšine kot političnega subjekta. Če zahtevajo nova pravila igre povežave v širšem okviru, toliko bolj to velja znotraj manjšine. Na žalost je še enkrat prevladala strankarska logika, o kateri pravimo, da zanjo ni več prostora v novih razmerah. Ali bomo zamejski Slovenci vedno tisti zadnji, ki se bomo morali sprijazniti s stvarnostjo novih razmer in čutenjem novih in starejših generacij?

a.t.

NAŠA ODPRTOST DO BLIŽNJEGA

IZ ŽIVLJENJA MISIJSKE CERKVE

Priloga KATOLIŠKEGA GLASA št. 8 - 24. februarja 1994

Družina odprta do problemov sveta

Ob letošnjem postnem času je goriški nadškof p. A.V. Bommarco naslovil na svoje vernike posebno misijonsko pismo, ki se ujema s pastoralnim načrtom goriške nadškofije za letošnje leto, ki polaga posebno pozornost na družino v soglasju tudi z geslom Organizacije združenih narodov: Leto 1994 - leto družine.

Tudi Misijonski center je proglasil kot svoje letošnje geslo: »Naša družina odprta problemom sveta.« »Menim,« piše g. nadškof, »da je najbolj življenjski problem sveta priznati in sprejeti skrivnost Kristusa kot Poslanca. O tem premalo pričamo z besedo in morda še manj z življenjem. Potrebno je zato znova poživiti misijonsko duhovnost v naših družinah, kakor nas poziva ap. Pavel: »Isto mišljenje naj bo v vas, ki je tudi v Jezusu. Čeprav je bil namreč božje narave, se ni ljubosumno oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izničil tako, da je prevzel vlogo človeka in je sam sebe ponižal tako, da je postal pokoren vse do smrti in sicer smrti na križu.« (F12,5/8). G. nadškof nadaljuje: »Goriška Cerkev je bila vse od svojega začetka do danes priča močni misijonski zavzetosti, zato pozivam vse družine k še večji zav-

zetosti za vero tako, da se bodo še bolj odprle problemom sodobnega sveta.« Med temi je tudi zavzetost za misijone.

Ravnatelj Misijonskega urada don Baldas pristavlja: »Danes se ne moremo imeti za ljudi, če si ne osvojimo tudi problemov in pričakovanih človeštva s tem, da smo soudeleženi pri njegovi rasti in pri njegovih težavah.

To je delala družina goriške Cerkve v teh preteklih čudovitih letih.

Leta 1993 smo obhajali 20-letnico odhoda prvih naših misijonarjev, ki jih je poslala škofija oznanjat evangelij.

Zahvalili smo se Gospodu za vsa ta leta milosti; zahvalili smo se za 72 oseb (laikov, duhovnikov, redovnic), ki so v tem času del svojega življenja posvetili misijonskemu podvigu; zahvalili smo se za misijonske skupine, ki so zrastle v škofiji in ki s svojimi žrtvami tudi materialno pomagajo misijonskemu delu. Sedaj je potrebno vztrajati in, kolikor mogoče, še pomnožiti ta prizadevanja, zanje pridobiti predvsem družine, ki so še vedno vrt, kjer poganjajo novi poklici, tako duhovni kot redovni in laični.«

Položaj Cerkve v vzhodnih državah

ČEŠKA

Po besedah praškega nadškofa Vlka je na Češkem le od 7 do 9 odstotkov katoličanov.

TURČIJA

V Turčiji ni svobode govora, zato je bil škof Bernardini v Pragi zelo molčeč. V deželi je 65 tisoč džamij; kristjanov je od 100.000 do 120.000. Katoličani kot taki niso preganjani, vendar ne morejo biti v nobeni javni službi. Vsa verska znamenja so v javnosti prepovedana. Višina cerkva ne sme presegati obzidja, s katerim so obdana; duhovniki in redovniki ne smejo v javnosti nositi nobenega znaka svojega stanu. Od leta 1923 niso smeli zgraditi nobene nove cerkve.

V RUSIJI

Apostolski administrator v Moskvi je nadškof Tadeusz Kondrusievicz. Njegova administratura obsega 4 milijone kvadratnih km; na tem prostoru živi kakih 500 tisoč katoličanov. Imajo samo osem cerkev in 15 kapelic, zato se verniki zbirajo k bogoslužju v privatnih stavbah. To je sedaj dovoljeno, medtem ko se niso smeli pod komunističnim režimom zbirati; imeli so le dve cerkvi, eno v Moskvi in eno v Petrogradu.

V administraturi je samo 44 duhovnikov, med njimi le štirje Rusi. V Moskvi so lansko leto odprli katoliško bogoslovje s 16 bogoslovci.

V Sibiriji se Cerkev krepi

V mestu Novosibirsk so na praznik Sv. Jožefa leta 1993 postavili temeljni kamen za katoliško katedralo. Kamen so prinesli iz cerkve Sv. Petra v Rimu; blagoslovil ga je sv. oče. Ta katedrala naj bo mavrica na nebu, ki povezuje Novosibirsk z Rimom. Kot je bil Rim mesto prvih mučencev, tako je tudi v Sibiriji ve-

liko katoličanov, ki so trpeli in preživeli kri za svojo vero, za Kristusa. Nadškof Francesco Colasuono, nuncij v Rusiji, je položil temeljni kamen.

Nekoč je bilo v Novosibirsku veliko katoliško svetišče, po revoluciji leta 1918 pa so ga zaprli. V šestdesetih letih so ga porušili do tal in na njegovo mesto zgradili veleblagovnico. Enaka usoda je doletela druge katoliške cerkve v Sibiriji. »V tej prostorni deželi pa se je vera ohranila in preživela vsa preganjanja«, je dejal škof.

Po površini je škofija Novosibirsk največja na svetu, saj meri čez deset tisoč km, torej skoro kot cela Evropa. Ima okoli 500 tisoč vernikov, ki so v glavnem Poljaki in Nemci, ki jih je Stalin pregnal v Sibirijo. V samem Novosibirsku je kakih 80 tisoč katoličanov.

Domačini prevzemajo odgovornosti

S. Zora Škerlj je sedaj v Evropi za enoletni dopust in duhovno poglobitev. Predno je odšla s svojega misijona v Botswana, je skrb pri Karitasu prepustila domačinom. Takole piše: »V zadnjih mesecih je bilo dodatno delo v tem, da sem predajala odgovornost domačim sodelavcem, predno odidem na "sobotno leto". Zmeraj sem Bogu hvaležna, ko domači ljudje prevzemajo večjo odgovornost, saj je prav to namen misijonskega dela, začeti - oznanjati - predati - umakniti se - in spet začeti.

Domača sestra in mlajši mož, ki smo jima omogočili dveletni študij na univerzi, bosta oziroma sta že prevzela glavno organizacijo karitativnega in razvojnega dela v škofiji...«

Duhovna Cerkev

*Kako lahko je graditi cerkve, cerkve iz kamna in opeke...
Te so nam na voljo,
na dosego roke...*

*Tvoja Cerkev
je nekaj drugega!
Naša kladiva in žlice
nič ne morejo...*

*Če hočeš, da tempelj Tvoj
dvigne v naši se puščavi,
moraš ga graditi Ti!
In mi?*

*Le roko lahko damo
kot otroci v pomoč očetu.*

Ivan Štanta

Afriška družina

Začetki goriškega misijona v Slonokoščeni obali

Goriška nadškofija je svojo skrb za misijone v Slonokoščeni obali začela pred 25 leti. Pobudo je dal nadškof Peter Cocolin, k čemer ga je spodbudil zadnji koncil v dekretu Ad gentes. Leta 1969 je v pastirskem pismu za postni čas zapisal: »Zaključki, ki izhajajo iz koncilnega odloka Ad gentes, so jasni in obvezujoči: škof, duhovniki, laiki, škofija, župnije - vsi se morajo čutiti misijonarje. To je zadeva, ki ji moramo prisluhniti. Če hočemo uresničiti misijonarstvo naše škofijske Cerkve po nauku II. Vatikanskega koncila, je nujno, da misijonarska ideja postane del rednega pastoralnega dela v škofiji.«

Začetek pa najdemo že prejšnje leto 1968, ko je škofija povabila znane apostola gobavcev dr. Raula Follereauja. Ta je prišel, govoril o gobavcih in o njihovih potrebah. Poslušali so ga posebno mladi. Nastopil je tudi v Kat. domu. Ta apostol gobavcev je sprožil zamisel, kako gobavcem pomagati. Takoj se je našla pot: z zbranimi materialnimi sredstvi so zgradili hišice za gobavce v kraju Manikrò v škofiji Bouakè. Nadškof Cocolin je osebno šel k predaji teh hišic. To je bil začetek plodne poti in stikov s škofijo Bouakè, ki so ostali ves čas živi in se še poglobljajo do danes.

V Manikrò je nadškof Cocolin začutil novo poslanstvo goriške Cerkve: »Ne more biti dovolj, da tem ljudem damo nekaj, dati jim moramo sami sebe, priti moramo sem in deliti s tem ljudstvom tudi njihovo življenje.« Kako? Misli so zorele počasi. Vsakoletna postna nabirka je lepo uspevala, materialna sredstva so prihajala.

Leta 1971 je Peter Cocolin šel drugič v Afriko, spremljal ga je Raul Follereau. Na tem potovanju se je izkristalizirala pobuda: »Videli smo, kaj tukaj počnejo misijonarji dan za dnem. Ne moremo ostati neprizadeti«, je dejal nadškof. Podobno misel je izrekel škof v Bouakè: »Pridite z misijonarji!« Leta 1972 je Peter Cocolin odpotoval tretjič v Afriko. Ob vrnitvi je potožil, da bodo ljudje v Kossou ostali brez duhovnika, ker se bodo vrnilo italijanski delavci in z njimi njihovi kaplani. Poleti je ideja dozorela: nekateri duhovniki in laiki so se namreč dali škofu na razpolago, da gredo v misijone. Škofijski duhovniki so s škofom v veliki večini soglašali, da se odpre goriški misijon v škofiji Bouakè. Jeseni istega leta je bil ustanovljen Škofijski misijonski center, katerega vodstvo je pozneje prevzel don Giuseppe Baldas, ki je kot kaplan spremljal nadškofa na njegovih obiskih v Slonokoščeni obali. Ta center je prevzel praktično izvedbo goriškega misijona v škofiji Bouakè. Stopili so v stik z misijonarji ustanove PIME, s sestrami Božje previdnosti, in 8. januarja 1973 je z letališča v Ronkah odletela prva skupina za goriški misijon v Slonokoščeni obali.

Do smrti leta 1982 je nadškof Cocolin z veseljem opazoval, kako je rastle in se vedno bolj izpopolnjevala misijonska pobuda goriške Cerkve. Upati smemo, da je pognala tako globoke korenine, da ne bo to misijonsko drevo usahnilo, saj zanje skrbi sedanji nadškof A.V. Bommarco in z njim vsa škofija in Škofijski misijonski center.

Raul Follereau v Gorici z nadškofom Cocolinom

Ivan Štanta tudi pesnik

V KG in tudi v misijonski prilogi smo že večkrat objavili kako pesem misijonarja Ivana Štante. Sedaj se je pokazalo, da piše pesmi tudi v italijanščini.

Sobratje lazaristi so namreč izdali zbirko njegovih pesmi v italijanščini. Zbirka ima 81 strani in obsega 60 pesmi, razdeljenih v pet sklopov. Naslov zbirke: Jesenske kresnice. V uvodu je rečeno:

»Njegova poezija razodeva notranje bogastvo, je neke vrste molitev, ki njegov ideal apostola dviga nad vsakdanje skrbi. Obhajanje Eucharistije, molitev, pesem, zmožnost najti lepoto in božjo bližino povsod lahko pomagajo ohraniti življenje v višini začetnega ideala.

G. Ivan Štanta, član turinske province lazaristov, toda slovenskega porekla, je že 30 let misijonar na Madagaskarju. Svojih pesmi ni zložil za objavo, temveč iz notranje potrebe srca.

Njegove pesmi so preproste, občutene, doživete, lepe.«

Od semena do drevčkov ali 25 let v Afriki

Začelo se je pred 25 leti: 25. januarja 1970 je goriška Cerkev izročila 30 hišic gobavcem v Manikrò. To je bil začetek plodovitega dela goriške Cerkve v Slonokoščeni obali. Gre v nekem oziru za »pustolovščino«, ki pa je obrodila neverjetne sadove. Zlasti velja povedati, da se je 74 oseb obeh spolov odločilo del svojega življenja preživeti v službi potrebnih v tej afriški deželi. V župnijah goriške škofije so pognale misijonske skupine. Nabirka materialne pomoči za goriške misijone raste iz leta v leto. In nastale so razne pobude izpeljane v škofiji Bouakè in tudi izven nje: cerkve, kapele, domovi, šole. Zadnji dve pobudi sta bili izvedeni lansko leto: to je bolniški oddelek za otroke, ki so žrtve hude bolezni buruli, ki vodi lahko v smrt, če ni hitre pomoči; prostora ima za 60 otrok. Druga pobuda je Center za vzgojo dečkov, deklet in mladih mater sredi savane, kjer ni drugega kot velika revščina. Otroci in dekleta bodo dobili primeren pouk, saj drugih šol ni, mlade matere pa pouk o negi otrok in uvajanje v ženska dela (šivanje, pletenje, kuhanje).

Seme so bile hišice gobavcev pred 25 leti, drevčki so sedanje ustanove Misijonskega centra v Bouakè in druge.

Posvojitev v misijonih

Posebna pomoč misijonom je tudi posvojitev bogoslovcev. Gre za vzdrževanje bogoslovcev v misijonskih deželah. Tam navadno poklicev ne manjka, manjkajo pa materialna sredstva za njih vzdrževanje. Zato se posamezne osebe ali skupine obvežejo, da bodo bogoslovca podpirale do nove maše. Kdor se za to odloči, se lahko zgleda na Mis. centru, kjer mu določijo bogoslovca, s katerim potem lahko vstopi tudi v pismeno zvezo do nove maše. Takih posvojitev je bilo v goriški škofiji do sedaj 232.

GORIŠKI MISIJONARJI

Iz goriške in koprške škofije so v misijonih naslednje osebe: p. Claudio Battistutta, Fiumicello; s. Adele Biancotto, Červinjan; p. Claudio Bortolotti, Ronke; p. Mansvet Božič, Budanje; s. Ulderic Bressan, Aiello; s. Pierfernanda Calligaris, Pieris; Dionisio Cossar, ognjiščar; s. Bernarda Cucit, Krmin; s. Leonarda Curk, Ajdovščina; p. Fabio D'Agostina, Strassoldo; p. Franco Daltin, Červinjan; Guerrino De Mar-

chi, Gorica, laični misijonar; p. Mario Diana, Aiello; s. Elda Forchiasin, Ločnik; p. Luigi Gorian, Ronke; s. Bogdana Kavčič, Ledine; s. Paolina Lepicar, Gorica; Danilo Lisjak, salezijanec, Saksid, Dornberk; p. Tito Marega, Červinjan; p. Rambaldo Olivo, Campolongo; s. Maria Pacor, Vermeljan; p. Stanko Pavlin, Grgar; p. Venceslav Rijavec, Grgar; Ambrogio Rinaldi, Campolongo; Giovanna Rizzardo, laična misijonarka, Gorica; p. Radko Rudež, Gorica; p. Ernest Saksida, Fossaloni; s. Maria Sellenati, Giassico; p. Paolo Spanghero, Turriaco; Tereza Srebernič, laična misijonarka, Števerjan; p. Ivan Štanta, Miren; p. Giuseppe Temon, Ločnik; p. Iginio Tiberio, Campolongo; s. Gabriella Tripani, Gorica; don Luciano Vidoz, Ločnik; p. Giuseppe Vinci, Aiello; fr. Bruno Viola, Brazzano.

Tem misijonarjem se pridružuje: Ivan in Pavel Bajc, Col; Škerl Zora, Vrhpolje; Zdravko Kravos, Kamnje; Paljk Klement, Ajdovščina.

Prva goriška skupina odhaja v misijone z letališča v Ronkah leta 1973

Poklici in težave v Vietnamu

Predragi misijonski prijatelji!

Naj na kratko poročam o svojem misijonu v Vietnamu, ki sem ga začel pred enainštiridesetimi leti za ubogo mladino, izmed katere imamo prve salezijance - Vietnamce, ki sedaj vodijo salezijansko družbo. Bile so vedno težave in preizkušnje, vendar je po mnenju vrhovnih vizitatorjev duh svetega Janeza Boska kar dober, saj je v Vietnamu več kot 100 salezijancev, 30 hčera Marije Pomocnice in kakih 10 don Boskovich prostovoljk. 7 novih salezijancev je napravilo zaobljube, 8 je novincev in 10 kandidatov, ki se pripravljajo na noviciat. Po 18 letih čakanja in vseh vrst težav so trije moji junaški kleriki dobili od vlade dovoljenje za duhovniško posvečenje. Upajmo, da bodo dobili dovoljenje še drugi, ki so že diakoni.

Z delom so začele tudi nove postojanke, kar je bilo od leta 1976 prepovedano. Vinglonškemu škofu pomaga pater Funh s štirimi kleriki in pripravljajo, da se ustanovi nova postojanka Sadec za prepotrebne rokodelske šole, za katere bodo pomagali kitajski sobratje iz Hong Konga. Presenečen sem bil, ko so me povabili, da bi se vrnil v Vietnam, kjer že pripravljajo tempeljček prednikov - predstojnikov ustanoviteljev.

V Hong Kongu je za rakom umrl moj tovariš pater Lam, ki je bil 30 let v kitajski ječi. Bil je res svetniški,

saj je imel tudi v največjih bolečinah smeh na ustnicah. Hongkonški kardinal je številnim duhovnikom, ki so se udeležili pogrebne maše, ukazal, naj nosijo rdeča mašna oblačila, kakor za mučenca za vero. Molite, prosim, tudi za hongkonške kitajske salezijance, ki sedaj vodijo 12 visokih šol (po večini tehničnih), nekatere s po več kot 1000 gojenci, in se pripravljajo, da pridejo 1997. leta pod komunistično Kitajsko. Tudi salezijanske sestre imajo krasne šole. Tudi v Vietnamu s 70 milijoni prebivalcev je žetev velika in poklicev še malo.

Lepa zahvala za molitve in pomoč!

Stari Andrej Majcen
misijonar

Sprejmi me, kakršen sem

Moje moči pešajo,
beseda se zapleta,
misli uhajajo...
Grem proti zatonu, o Gospod!
Še malo
in moje poti
bo konec.
V malhi
kaj ostane zate?
Toliko odpuščanja potrebnega,
toliko dobrega opuščena
in dobrega storjenega,
potrebne očiščenja.
Vendar sprejmi me kot sem,
ker samo Ti si dober!

Ivan Štanta

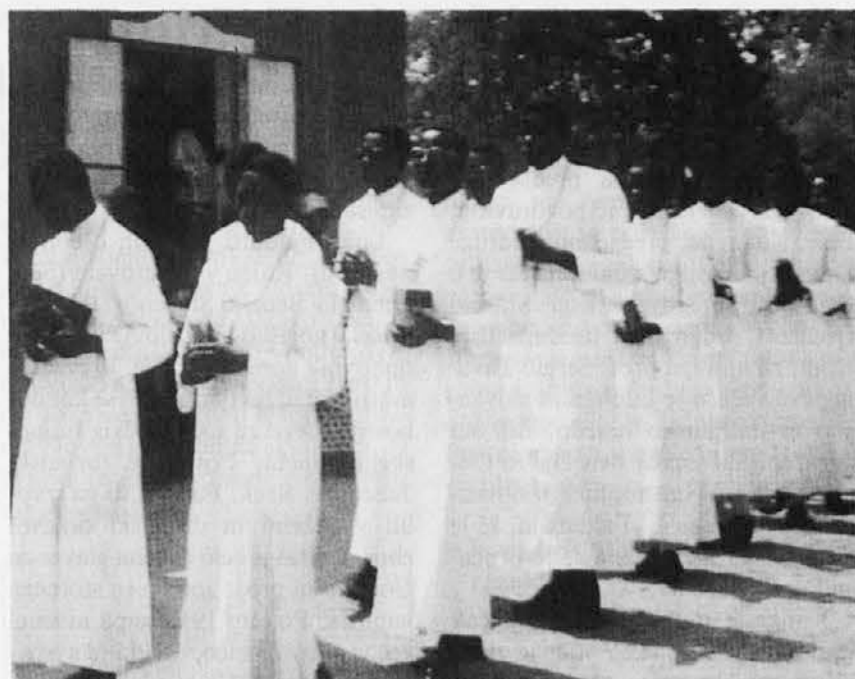
Prijetno presenečenje v daljni Braziliji

Misijonar Ernest Saksida piše: »Po končanih duhovnih vajah leta 1993 sem se v avtobusu vračal v svojo Citade don Bosco. Nekaj sedežev za sabo slišim štiri dekleta, da govorijo med sabo v jeziku, ki se mi zdi znan. Stopim do njih in vprašam: »Ali ste Poljakinje?« »Ne, Slovenke smo!«

Lahko si predstavljate moje iznenadenje: slišati materino besedo v tej tako oddaljeni deželi: »Tudi jaz sem Slovenec«, jim odvrnem. Prevzelo me je, da bi se smejal in jokal obenem.

Po polurnem klepetu sem zvedel, da so univerzitetne študentke, ki so prišle v mesto Curitiba v državi Paraná na neki kmetijski kongres.

Po končani vožnji sem jim dobil prenočišče. V štirih dneh njihovega bivanja sem jim razkazal Citade don Bosco in njegovo revščino. Dva dneva so preživele tudi v popolni divjini med bogato floro in favno slavnega Fontanala v Matto Grosso, ki pri-

Domači bogoslovci so upanje afriške Cerkve

navlja vedno več turistov iz vsega sveta. Ob slovesu so mi povedale svoja imena: Barbi Čeh, Mateja Nered, Irena Miklič in Alenka Zupančič. Takoj po odhodu deklet sta prišla dva mlada študenta, Marko

Ponikvar in Primož Krišelj. Ob njihovem slovesu sem še bolj občutil domotožje po vsem, kar sem pred 58 leti zapustil, ko sem odšel v misijone.

Ernest Saksida

Puščava bo cvetela

Ludvik Zabret, salezijanski laični pomočnik, je bil med zadnjo vojno pri domobrancih na Turjaku, a se je nekako rešil. Po končani vojni se je umaknil na Koroško in nato v Italijo. Za sedemdesetletnico, v letu 1993, je bil doma, najbrž zadnjič. Skušali so ga pregovoriti, naj ostane v Sloveniji, ker je že v letih, a odgovoril je: »Indija me je imela v mladih letih, naj me ima še na stara leta.« In je znova odšel.

Njegovo poslanstvo v Indiji? Spreminjati puščavo v zelene njive.

Kmalu po prihodu v Indijo ga je že čakalo pionirsko delo sredi peščene puščave 90 km zahodno od Madrasa, kjer naj bi zazelenele sodobne kmetije. Podnebje je tam zelo vroče, ni dreves, razen črne palme, povsod le trnovo grmičevje in malo trave za koze, daleč naokrog pa nobenih naselij. Zemljišče so kupili zelo poceni, ker ni rojevalo in ko je tja prišel Ludvik, so se mu ljudje čudili: »Bomo videli, kaj boste na tem pesku poželi...«

»Upal sem da bom izkoristil znanje, ki sem ga pridobil v Turinu, kjer sem pred odhodom v Indijo obiskoval kmetijsko šolo. Peščena površina je pod seboj skrivala svoje bogastvo: talna voda je bila le tri do šest metrov globoko. To nas je rešilo...«

Izkopali smo dvanajst vodnjakov, polje prepredli s kanali za namakanje, iztrebili trnje, zasadili prva drevesa, veličasten drevored za vhod v

misijonsko postajo in sadno drevje: gvave, mango, kokosovce, pomaranče, limone, ananas... Glavna skrb pa so bila rižna polja in kikiriki; z namakanjem smo dosegli trikratno žetev riža vsako leto. Vzdrževali smo 50 krav, 5000 kokoši... Na področju dveh občin smo imeli prvo motorno črpalko in prvi traktor.

Farma je bila del misijonske postaje in je vzdrževala 150 revnih fantov, da so se lahko šolali. Ostali so pri nas tri leta v osnovni šoli, pozneje pa so obiskovali našo dvoletno kmetijsko šolo, priznano od države. Fantje so se učili preproste mehanike, nekateri so se izučili za traktoriste. S traktorji smo pomagali ljudem po vaseh. Ko sem po šestnajst letih odhajal s postaje, ki smo ji dali ime Sagaja Thottam - Marijin vrt, je bilo v dveh občinah že 64 traktorjev in čez 2000 vodnjakov z motornimi črpalkami.«

Revija Misijonska obzorja

Slovinci imamo samo eno misijonsko revijo in sicer Misijonska obzorja. Ta izhaja v Ljubljani šestkrat na leto, naročnike pa ima povsod, kjer bivajo Slovenci, tudi na Goriškem in Tržaškem. Nanjo se lahko naročite pri domačem dušnem pastirju ali pa na upravi Kat. glasa. Ta revija veže misijonarje na terenu in misijonsko zaledje doma in po svetu. Naročnina stane na leto 15.000 lir.

Misijonar Ludvik Zabret med mladino v Nabrežini

Postna akcija v letu 1993

Dekanije:	
Oglej	20.205.100
Červinjan	24.150.720
Krmin	32.106.340
Gorica	59.855.200
Gradišče	29.034.825
Ronke	50.595.700
Visco	83.449.000
Devin	8.440.000
Štandrež	16.132.000
Skupno dekanije	338.964.885

Razni:	
Šole	9.717.430
Inštituti in razne skupnosti	230.910.210
Mašne intencije	23.430.000
Privatniki	448.652.590
Skupno	712.710.230
Izdatki skupno	1.145.169.630

SLOVENSKE ŽUPNIJE

Štandreški dekanat:	
Subida	160.000
Doberdob	600.000
Gabrje, Vrh	934.000
Jazbine	105.000
Gorica, Sv. Ivan	2.832.000
Jamlje	592.000
Pevma - Št. Maver	—
Podgora	667.000
Rupa-Peč	516.000
Števerjan	744.000
Sovodnje	2.200.000
Štandrež	672.000
Mar. družba	500.000
Skupno	10.519.000

DEVINSKI DEKANAT

Nabrežina	3.500.000
Devin	—
Mavhinje	950.000
Šempolaj	600.000
Zgonik	890.000
Sesljan, Sv. Frančišek	1.400.000
Ribiško naselje	1.100.000
Skupno	8.440.000

Pisma iz Litve L. Faiduttija

V petek, 18. februarja, je bila v prostorih KK v Gorici predstavitev knjige L. Faiduttija *Lettere dalla Lituania*. Po pozdravu predsednice SSO Marije Ferletič je pozdravil g. Božo Zuanella, predsednik zadruga Dom, ki je knjigo izdala, nakar je o Faiduttiju spregovoril msgr. Marino Qualizza, odgovorni urednik lista Dom, za njim pa prof. Sergio Tavano. Na večeru je bilo slišati slovensko in italijansko besedo. Bili sta združeni Slovenska Benečija in Gorica, italijanski zastopniki in slovenski prav v duhu L. Faiduttija, ki je bil beneški Slovenec, a se je istočasno čutil Furlana.

Knjigo je uredil Faiduttijev nečak Francesco Cromaz. V njej je zbral pisma svojega strica Alojza Faiduttija iz Litve, kjer je bil papeški pronuncij od 1924. do svoje smrti 1931. Pisma razodevajo Faiduttija kot diplomata, a istočasno tudi kot duhovnika, ki mu je bilo pri srcu versko življenje v Litvi po prvi svetovni vojni, ko se je Litva narodno osamosvojila in je bilo potrebno obnavljati ne samo politično življenje v mladi državi, ampak tudi versko, posebno pa še odnose znotraj cerkvene hierar-

hije in pa odnose z Vatikanom. Te odnose so uredili s konkordatom, ki je bil v glavnem sad Faiduttijevih prizadevanj, četudi to ni nikjer uradno zapisano.

Luigi Faidutti je sploh osebnost nasprotij. Rojen v Škrutovem (Šent Lenart) v Beneški Sloveniji (1861), je prišel v goriško bogoslovje in postal duhovnik goriške škofije. Prevezel je avstrijsko državljanstvo in se kot duhovnik zavzel za socialni dvig furlanskega kmeta. Postal je furlanski Janez Ev. Krek. Furlani so ga izvolili v deželni in dunajski državni zbor. Postal je celo deželni glavar za Goriško in prošt goriškega stolnega kapitulja. Po letu 1918 se pa ni smel več vrniti v Gorico, češ da je avstrijakant. Letu 1921 se je lahko nastanil v Rimu. Vatikanska diplomacija mu je dodelila mesto pronuncija v Litvi, toda nuncij ni postal, ker je bila v napoto njegova politična preteklost. Tako je umrl l. 1931 v daljni Litvi, daleč od Gorice, kamor se je do smrti želel vrniti. Litovsko ljudstvo pa mu je ob smrti pripravilo veličasten pogreb kot narodnemu dobrotniku. Tako čaka večno vstajenje v litovski deželi. (r + r)

Števerjanski pustni voz, ki se je na goriški pustni povorki v nedeljo, 13. februarja, vrstil na drugo mesto. Zgrajen je na temo igralnice »Casinò«. Števerjansko skupino je sestavljalo čez 50 mladih, ki so bili oblečeni v kovance, žetone in kocke. Ob njih so bili še klasični »croupier-i«, dva bogataša in dva reveža, ki sta v igralnici zapravila vse svoje imetje.

P.D. PODGORA

vabi ob dnevu slovenske kulture na recital

»Kje je pot«

ki bo v Župnijski dvorani v Podgori, v nedeljo, 27. februarja 1994, s pričetkom ob 17. uri.

Sodelujejo: - Recitatorji

- Moška pevska skupina »Akord«

- Mladinski in mešani pevski zbor Podgora

Slavnostni govornik: dr. Štefan Bukovec

Ob 19. uri ponovitev istega programa v Gradnikovi kleti na Plešivem.

Dan slovenske kulture v Podgori in na Plešivem

Kot je že v tradiciji, bo tudi letos Dan slovenske kulture na isti dan, to je v nedeljo, 27. februarja, v Podgori in na Plešivem. Prireditvi bosta potekali v organizaciji prosvetnega društva Podgora, in sicer ob 17. uri v župnijski dvorani v Podgori in ob 19. uri v Gradnikovi kleti na Plešivem, kjer bo sodelovalo tudi domače prosvetno društvo. Priložnostni govor bo imel dr. Štefan Bukovec, sama prireditelj pa nosi naslov »Kam gredo naše poti« in bo v obliki recitala, ki ga je pripravila in zrežirala učiteljica Lidija Jarc.

Nastopili bodo recitatorji PD Podgora, pevske točke pa bodo izvajali ženski, moški in mešani sestav MePZ Podgora pod vodstvom dr. Mirka Špacapana.

Na Plešivem se bodo goriškim izvajalcem pridružili otroci osnovne šole s Plešivega.

Organizatorji vabijo na čim številčnejšo udeležbo na obeh prireditvah, da se poudari voljo do življenja slovenske narodne skupnosti tudi v najbolj ogroženih predelih v zamejstvu.

Predstavitev knjige o Igu Grudnu v Katoliški knjigarni

Pesnik Igo Gruden se je rodil v Nabrežini. Ker pa je živel v Sloveniji oz. Jugoslaviji, ga premalo poznamo, čeprav je imel zelo rad tudi naš Kras. Izdal je več pesniških zbirk, kljub temu pa je veliko pesmi ostalo v rokopisu. Te pesmi in nekatere druge sta zbrala Marko Tavčar in Ivan Vogrič ter jih izdala v knjigi z naslovom *Narcis širokega srca*. Predstavitev zbirke je bila v četrtek, 17. februarja, v prostorih Katoliške knjigarnice. O pesniku in o zbirki je spregovorila prof. Nada Pertot, nato pa ob avtorja, ki sta osvetlila, kako je do zbirke prišlo, in kako sta pravzaprav odkrivala tega našega pesnika. Večer sta zaključila člana skupine Oder 90 Fanika Klanjšček in Franko Žerjal z recitacijo nekaterih pesmi iz zbirke.

11. Revija Sovodenjska poje

V Kulturnem domu v Sovodnjah je bila 30. januarja 11. revija domačih skupin in zborov Sovodenjska poje, ki jo od začetka prireja domače kulturno društvo Sovodnje.

Napovedovalka Valentina Milocco je v pozdravnem nagovoru dejala, da je revija ne le srečanje zborov in pevskih skupin, ki delujejo v okviru sovodenjske občine, ampak tudi priložnost, da se navežejo prijateljski stiki z drugimi zbori, ki nastopajo kot gostje.

Letos so se na odru zvrstili štirje zbori. Zbor Rupa-Peč, ki je pod vodstvom Zdravka Klanjščka zapel štiri pesmi, praznuje letos 60-letnico delovanja. Vokalna skupina Sovodenjska dekleta, ki jo vodi Sonja Pelicon, je svoj nastop zaključila s špansko pesmijo ob spremljavi same dirigente. Moški zbor Skala je v svoj program pod vodstvom mlade dirigente Andreje Konjedic vključil tudi črnsko duhovno pesem, pri kateri je sodeloval kot solist bariton Martin Srebernič. Gost revije je bil mešani pevski zbor Primorje iz Ajdovščine, ki deluje od 1980. leta in ga vodi Vida Červ; zaradi njene bolezni je zbor pel pod vodstvom Marinke Šuštar.

Na koncu se je napovedovalka Milocco zahvalila v imenu društva vsem nastopajočim, zlasti pevovodjem za sodelovanje in občinstvu za prisotnost.

Letošnjo 11. revijo Sovodenjska poje je sklenil skupen nastop vseh prisotnih zborov z nežno pesmijo *Ko so fantje proti vasi šli*.

Remo Devetak

SLOVENSKA KLASIČNA GIMNAZIJA
IN LICEJ PRIMOŽA TRUBARJA
GORICA

vabi na:

HORACIJ

PESNIKOVA PROSLAVA
OB DVATISOČLETNICI SMRTI

KATOLIŠKI DOM V GORICI.

NEDELJA, 27. FEBRUARJA 1994
OB 20. URI

Pokrajinski kongres Slovenske skupnosti - Gorica

V soboto je bil v Sedejevem domu v Števerjanu pokrajinski kongres Slovenske skupnosti - Gorica, ki je preverjal obdobja med enim in drugim kongresom, predvsem pa določal stanje, v katerem je slovenska manjšina v Italiji danes, tik pred državnimi volitvami 27. oziroma 28. marca. Kot sta poudarila osrednja poročevalca, predsednik pokrajinskega sveta Štefan Bukovec in pokrajinski tajnik Hadrijan Corsi, smo vsi skupaj z italijansko družbo sredi nelahkega zgodovinskega prehoda, ki je še posebej za manjšino težak in zapleten. Desnosredinske sile namreč ne kažejo za slovensko vprašanje nikakršne naklonjenosti, dokaj zadržane pa so tudi leve sile. Obstoj edine narodne stranke Slovencev v Italiji je nujnost, ker edino po tem ključu res lahko govorimo o zavzemanju za slovensko manjšino, saj se pri rojakih v italijanskih strankah še vedno dokaj močno kaže neugodna navezanost na usmeritve italijanskih strank. Kako naj si drugače razložimo dejstvo, da ni bilo mogoče, v iskanju skupnih kandidatov za marčne volitve, doseči ustreznega dogovora med vsemi slovenskimi političnimi silami in to po uspešnem zgledu s tržaških občinskih volitev, ki so z odločilno udeležbo tudi Slovenske skupnosti pravzaprav pokazale, kako je treba

delovati v prid vse večje demokratizacije italijanske družbe.

Slovenska skupnost-Gorica meni, da ni dovolj, da smo Slovenci le italijanski državljani. Treba je vztrajati v boju za globalno zaščito in zajamčeno zastopstvo; drugo točko pa leve slovenske politične sile po novem razlagajo kot ne povsem potreben in nemara kar pretirano zahteven cilj. O tej točki je deželni tajnik Ivo Jevnikar pojasnil bistveno ozdaje neuspelih skupnih dogovorjanj o kandidatih za marčne volitve. Slovenska skupnost je tisto omizje zapustila, vendar bo podprla v prvi vrsti slovenske kandidate, prej pa preverila njihov odnos do globalnega zaščitnega zakona, do zajamčenega zastopstva ter tudi do potrebnih oblik povezave med izvoljenimi kandidati in organizirano manjšinsko družbo. Slednjič je pokrajinski kongres ugotovil, da je stranka premalo strokovno organizirana in da ji primanjkuje nujnih struktur bodisi v centru bodisi na terenu. Učinkovitejša organizacija stranke je pač v novih pogojih političnega delovanja nujnost. Ob svojem koncu je kongres še izvolil novi pokrajinski svet, ki bo iz svojih vrst določil novo pokrajinsko tajništvo oziroma tajnika in tudi predsednika pokrajinskega sveta. J.P.

Pokrajinski svet Slovenske skupnosti - Gorica 1994 sestavljajo: Špacapan Bernard, Brešan Karlo, Bratuž Andrej, Bukovec Štefan, Podveršič Franc, Povše Janez, Korsič Marilka, Terpin Marjan, Mikluš Darko, Humar Dominik, Vogrič Ivan, Skok Orietta, Peric Klavdij, Vescovi Mirjam, Čibej Ljubica, Vižintin Bruna, Vižintin Milko, Gergolet Maks, Grinovero David, Bensa Silvan, Figelj Aleš, Ferlat Irene, Brajnik Marko, Pavo Lucijan, Tabaj Božidar, Paulin Damjan, Mučič Mario, Jarc Milan, Bandelli Walter, Jarc Lidija, Mučič Karlo, Cingerli Ivan, Peric Bruno, Keber Edi, Gradnik Vanda, Prinčič Stanko, Corsi Mihael, Terpin Janez, Černic Branko, Terpin Damijan, Corsi Hadrijan, Primožič Silvan, Jevnikar Ivo, Špacapan Mirko, Kosič Aleksandra, Breščak Marjan, Mikluš Edvard.

ODER 90

vabi na premiero drame S. Finžgarja

Divji lovec

v soboto, 26. februarja 1994, ob 20.30 v Katoliškem domu.

Skupni nastop MePZ Miren in Rupa-Peč

Pevsko druženje Mirna, Rupe in Peči je v letošnjem letu doživelo novo potrditev. Župnijska zbor iz obeh župnij sta pripravila že sedmo skupno božičnico in z njo gostovala v sosednjih Biljah. Gostitelj je bil domači cerkveni zbor, prireditelj pa je izvenela v pravi pevski praznik.

Ne pomnijo, da bi se že kdaj po vojni v biljenski cerkvi zbralo toliko pevcev. Združenemu zboru Miren-Rupa-Peč so se v sklepnem delu pridružili še pevci iz Bilj (slika zgoraj), Mirenci, Rupenci in Pečanipa so skupaj nastopili tudi na tradicionalni božičnici na Mirenskem Gradu.

Širši odbor Zveze slovenske katoliške prosvete se bo sestel na redni mesečni seji v ponedeljek, 28. februarja, ob 20.30, v Katoliškem domu v Gorici.

Gospod Bog se je sklonil k človeku, da bi ga dvignil ter mu vlil upanja in moči.

Škofovska sinoda 1991

»Bodimo priče Kristusa, ki nas je osvobodil.« Pod tem geslom je bila v Rimu od 28. novembra do 14. decembra 1991 posebna škofovska sinoda o Evropi, njenih problemih in njeni bodočnosti. Škofje, laiki in strokovnjaki ter predstavniki raznih cerkvenih kongregacij so se iz vse Evrope zbrali ob papežu, da bi »razbrali poti za novo evangelizacijo celine«, da bi v dialogu in iskanju skupnega tudi z drugimi Cerkvami dali svoj prispevek h graditvi Evrope.

Namen zborovanja je bila tudi objektivna analiza spremenjenega položaja v Evropi po padcu politično-ideološke meje (komunizma) med Vzhodom in Zahodom ter poživitev sodelovanja »z vsemi ljudmi dobre volje«.

Za slovensko cerkev je bil na Sinodi prisoten in je aktivno sodeloval mariborski škof Kramberger skupaj s teologom prof. Bogdanom Dolencem, profesorjem na Teološki fakulteti v Ljubljani. S posebnim referatom je sodeloval tudi slovenski pisatelj, zamejski rojak Alojz Rebula.

Rebula je bil na Sinodi ne samo aktivni pričevalec svojega časa, ampak tudi bister opazovalec vsega, kar se je na njej in izven nje zanimalo, tehtnega, pa tudi zgodovinskega dogajalo. Lani so pri Mohorjevi založbi (Celovec-Ljubljana-Dunaj) izšli njegovi zapiski v obliki dnevnika Sinode evropskih škofov v Rimu z naslovom: Koraki apostolskih sandal.

Knjigo (151 strani) je v ponedeljek, 21. februarja letos, predstavil v Društvu slovenskih izobražencev prof. Bogdan Dolenc ob prisotnosti avtorja. Predstavitelj knjige je v uvodu dejal, da nas pisatelj popelje s seboj na veliko romanje, romanje vseh evropskih škofov v Rim. Nad potekom Sinode in nad njenimi rezultati je Rebula zadovoljen, tako da lahko mirno izjavi ob zaključku zborovanja, da »odhaja od njega bolj katoličan, kot je sem prihajal«.

V knjigi je veliko dokumentarne vrednosti in verskih pričevanj od Turčije do Estonije, od Malte do Belorusije. Pogovori z evropskimi ško-

fi, posebno z onimi z Vzhoda (med njimi so imeli nekateri več let ječe za seboj zaradi svojega odnosa do komunizma), so imeli na pisatelja velik vpliv, tako da je v svoji knjigi-dnevniku najlepše dogodke in misli zbral v lep in ubran mozaik. Poseben vtis sta nanj napravila romunski kardinal Todea (14 let ječe pod Ceauseskujevimi režimom) ter italijanski laik Gennari, ki je doštudiral atomsko fiziko in se zdaj ves posveča evangelizaciji Evrope.

Večer s pisateljem Rebulo in teologom Dolencem je bil v Društvu slovenskih izobražencev zelo zanimiv in je pomenil za vse prisotne novo obogatitev v sedanjem politično in versko nejasnem obdobju, ki ga preživlja vsa Evropa in z njo tudi mi Slovenci.

MR

»Božji vitez«... v Rimu

V nedeljo, 20. januarja, je bila gost slovenskega papeškega zavoda v Rimu gledališka skupina Beseda iz Trsta. V »slovenski oazi« v Rimu so tržaški gostje uprizorili odsko lep-ljenko o škofu Antonu Martinu Slomšku Božji vitez na slovenski zemlji, ki jo je sestavil Aleksij Pregarc.

Avtor se je za svoja gledališka dela že večkrat navdihnil pri cerkvenih možeh. Pozornost je posvetil cerkvenim osebnostim, ki so s svojim delovanjem posegli v srce in življenje naroda ter pustili za sabo neizbrisno sled. Leta 1968 je Aleksij Pregarc napisal Slovenski Baragov oratorij, leto kasneje je sledil igrokaz o svetih bratih Cirilu in Metodu z naslovom Hoja za pradednimi častmi, leta 1992 pa spevoigra Srce in denar Vinka Vodopivca. Leta 1982 je nastala črna drama Črni galebi, ki osvetljuje ricmanjski spor med katoliško cerkvi in unijstskimi skupnostmi. Glavna oseba je tu župnik in narodnjak dr. Anton Požar.

Zakaj je tokrat prav škof Anton Martin Slomšek središče Pregarcovega dela? Sam avtor pravi, »da je ob vseh spremembah, ki so uravnavala in usmerjala življenje slovenskega človeka v zadnjih 150 letih, ... Slomšek še vedno sodoben, pa tudi njegova etična drža marsikje ogledalo pokončnosti. To je opazno predvsem pri rojakih, ki jih daleč od domovine te osnovne prvine družijo in jim pomagajo ostati pripete na narodovo telo«. Besede igralcev, igra luči, misli, dvomi in neomajna škofova doslednost pri delu so se rimskim gledalcem globoko vtisnili v spomin, sprožili v njih vrsto novih in starih občutkov. Pregarcova odrska lep-ljenka je rimskim Slovincem nedvomno pomenila kaj več: sapico slovenstva, ki rahlo, a vztrajno piha tudi med orjaškimi spomeniki antičnega rimskega sveta.

V igri so nastopili Marko Kosmač (Anton Martin Slomšek), Aleksij Pregarc (Jakob Prašnikar, župnik, Slomškov »duhovni oče«), Adrijan Rustja (Mihael Stojan, Slomškov prijatelj in sodelavec), Drago Gorup (Matija Vodušek, celjski opat), Maša Pregarc (Nežica, odličnjakinja v nedeljski šoli); režija: Aleksij Pregarc.

Marija Mamolo

V ponedeljek, 28. februarja, bo gost Društva slovenskih izobražencev v Trstu koroški javni delavec dr. Valentin Inzko. Govoril bo na temo »Koroški Slovenec: včeraj, danes, jutri«.

Začetek ob 20.30.

MR

Trst 1954-1956

Spomenica o soglasju in samostojne slovenske stranke

Številno občinstvo se je v četrtek, 17. t.m., zbralo v Peterlinovi dvorani, da bi sledilo predstavitvi nove knjige za poglobitev naše preteklosti. Krožek za družbena vprašanja Virgil Šček je namreč omogočil tiskanje doktorske disertacije prof. Brune Ciani o tržaškem političnem življenju v letih 1954-56. Problematika je »zadela v živo«, saj je že ob prejšnji predstavitvi teze, ki je bila 27. januarja letos, prof. Adrijana Pahorja o tržaškem vprašanju 1952-54

privabila veliko ljudi. Gosti večera so bili, poleg avtorice in povezovalca dr. Iva Jevnikarja, akterji tedanje slovenske zamejske politike nekommunističnega bloka: dr. Branko Agnetto, predstavnik Slovenske demokratske zveze, dr. Drago Legiša, eden izmed najvažnejših politikov v Slovenski krščansko-socialni zvezi in dr. Jože Škerk. Izostal je le predstavnik Slovenske katoliške skupnosti, ki je s prejšnjimi skupinami tvorila »zamejsko sredino«.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Miroslav Krleža

V agoniji

Režija Boris Kobal

V četrtek, 24. t.m., ob 16. uri

ABONMA RED I

v nedeljo, 27. t.m., ob 16. uri

IZVEN ABONMAJA

v sredo, 2. marca, ob 20.30

ABONMA RED D

v četrtek, 3. marca, ob 20.30

ABONMA RED E

v petek, 4. marca, ob 20.30

ABONMA RED F

Ponovitvi v Gorici v Katoliškem domu:

V ponedeljek, 28. februarja, ob 20.30

ABONMA RED A

v torek, 1. marca, ob 20.30

ABONMA RED B

Sklad Mitja Čuk
prireja

VIII. zimske igre

v nedeljo, 6. marca 1994
na Piancavallu.

Prijave za avtobusni izlet:

urad na Opčinah, Narodna ul. 126,
med 10.30 in 13.30.

Tel. 040/212289

Sto let življenja

»Stoti rojstni dan je praznovala v četrtek, 17. t.m., gospa Štefanja Sulčič iz Sv. Križa pri Trstu. Za ta dan je naročila sv. mašo Bogu v zahvalo za sto let življenja. Gospa Štefanja je še zdrava in pri polni zavesti. Prida še vsako nedeljo po klančku k sv. maši. To zimo je manjkala samo trikrat zaradi hude gripe. Danes ko to pišem, je nedelja in piha mrzla kraška burja. Zaradi tega je bilo skoraj polovico manj vernikov pri sv. maši kot preteklo nedeljo. Gospa Štefanja pa ni manjkala. Prišla je vseeno k sv. maši. Ko sem jo zagledal pri Marijinem oltarju, skoraj nisem mogel verjeti, da je res ona. Pri njej sem videl, kaj pomeni imeti vero, močno vero, kakor jo ona ima. Močna vera premaga vse ovire. Za tistega, ki ima močno vero, ni nikoli pretežko iti k sv. maši, ker se zaveda, da je sv. maša središče vsega krščanskega življenja in tudi vir moči za prenašanje vsakdanjih križev in težav. Vsa naša župnijska skupnost iskreno čestita gospe Štefanji ob njenem tako visokem jubileju in ji želi, da bi s svojim zglednim krščanskim življenjem še dolgo pričala za Kristusa med nami.«

m.n.

Pokopanje pusta

Še vedno se po nekaterih naših vaseh prireja na pepelnično sredo pokop pusta in to s cerkvenim obredom kot se pokopavajo verni ali vsaj krščeni ljudje. Ali ni pravo sramotenje in smešenje tega, kar je skozi tisočletje bilo v tolažbo ob smrti svojcev in pomoč dušam v vicah? Žalostno je, da se tega ne zavedajo naši ljudje.

Da bi ta madež zbrisali iz našega življenja, nekateri svetujejo naslednje: če že morate pokopati pusta, kar priredite mu civilni pogreb kot se to dogaja ob smrti ljudi, ki sami ali pa njih družine nimajo vere. Pri takem pustnem civilnem pogrebu boste lahko imeli dolg govor in slavili pustne zasluge in ne bo ne žalitev vernih ne sramota za nikogar. Pust bo imel svoje in njegovi častilci tudi svoje.

m.n.

Dan spomina

Dan spomina zaseda v skavtskem letu izredno važno mesto. Spominjamo se namreč našega ustanovitelja Badna Powella, ki je na začetku stoletja ustanovil danes najštevilnejšo mladinsko organizacijo v svetu.

Letos smo praznovali ta dan skupaj z goriškimi brati: zbrali smo se tržaški in goriški skavti in skavtinje veje izvidnikov in vodnic (od 12. do 16. leta). Zjutraj smo se razdelili po skupinah in iz raznih krajev (Tržič, Zagraj, Sredipolje) krenili na pot do Doberdoba. Tu so se po kosilu odvijale razne skavtske spretnosti in igre. Po maši ob 16. uri, ki smo jo sami oblikovali, je sledilo nagrajevanje skupin, ki so se najbolje izkazale na tekmovanju. Po zadnjih pozdravih smo se odpravili domov, eni na Tržaško, drugi na Goriško, vsi pa z zakladom novih prijateljstev.

Prizadevani volk

Še o kolonijah

Bralce lepo prosimo, da obvestijo znance, ki imajo otroke od 5. do 16. leta starosti, naj jih nemudoma vpišejo v kolonijo v Drago ali v Comeglians, kajti absolutno ne bodo več vpisovali v tržaški občini po 5. marcu, v drugih občinah pa morajo zaključiti vpisovanje pred koncem marca. Škoda bi bilo, da bi otroci zaradi zamude izgubili možnost preživeti velik del julija na čistem zraku in to praktično brezplačno!

Vpisne pole so na šolah, nesti pa jih je treba šolskim oz. občinskim zdravniškim asistentkam, ki izpolnijo zdravniške shede. Vsaj v tržaški občini je tako. V vseh občinah vpisujejo zdravniške asistentke.

Informacije:
- za Drago: tel. št. 226117 (poklicna z Goriške 040)
- za Comeglians: tel. 43194 in 53874 (poklicna z Goriške 040), v Gorici pa 530924.

N.M.

Postni govori po radiu Trst A bodo tudi letos vsak torek in vsak petek ob 16.45. Tema govora je zakrament sprave ali spovedi. Govore so pripravili in jih bodo podajali slovenski minoriti. Tema je zelo aktualna, saj vemo, kako se spovedi branimo in jo odlašamo na poznejše čase, celo na tiste, ko nas več ne bo. Zato poslušajmo vse govore, da se bomo bolj zavedeli vrednosti Jezusovega velikonočnega daru - sv. spovedi in jo za bližajoče se velikonočne praznike tudi dobro opravili. Postni govori v naslednjem tednu:

- **Odrešenje** - p. Jože Lampret (Gradec)
- **Jezus Kristus je prišel iskat, kar je izgubljeno** - p. Danilo Holc (Ptuj)
Jože Kunčič

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Samuel Beckett

Ne jaz in Poslednji trak

enodejanka

Režija Mario Uršič

Premiera,

- v četrtek, 24. t.m., ob 20.30

Ponovitvi:

- v petek, 25. t.m., ob 20.30

- v nedeljo, 27. t.m., ob 19.00

Zaradi omejenega števila sedežev je rezervacija obvezna!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Helmut Peschina

Boš že videla

Igra Mira Sardoč

režija Jože Babič

V petek, 25. t.m., ob 16. uri

ABONMA RED H

Klub prijateljstva in Slovenska Vincencijeva konferenca iz Trsta vabita na izlet v kraje Padna, z ogledom Jakčeve galerije, Krkavče, Koštabono in Hrastovlje, v sredo, 9. marca. Vpisovanje v trgovini Fortunato, ul. Paganini 2 - TS do 4. marca 1994.

Klub prijateljstva in Slovenska Vincencijeva konferenca iz Trsta vabita na predvajanje diapozitivov iz svetoivanskih krajev, ki jih omenja pesnik Godina Vrdelski, in na kratko predstavitev tega pesnika, v sredo, 2. marca 1994, ob 16. uri, na ul. Donizetti 3 - TS.

P.D. Mačkolje vabi na otvoritev razstave Edija Žerjala »Sanje o Krasu«, ki bo v petek, 25. februarja 1994, ob 20. uri, v spodnjih prostorih srenjske hiše v Mačkoljah. Umetnika bo predstavil častnik Marko Tavčar. Nastopala bo trobilna skupina godbe na pihala iz Ricmanj. Razstava bo odprta do 1. marca 1994 s sledečim urnikom: - sobota, 26/02; ponedeljek, 28/02 in torek, 01/03: od 17.00 do 19.30; - nedelja, 27/02 od 11.30 do 13.00; od 16.00 do 20.00.

Ob dnevu slovenske kulture P.D. Mačkolje prireja dne 27. februarja 1994, Večer slovenske besede in pesmi. O pomenu slovenske kulture in o svoji besedni umetnosti bo spregovoril pesnik Aleksij Pregarc. Nastopil bo društveni pevski zbor. Pričetek ob 17. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

Niža srednja šola F. Levstik na Proseku vabi na praznovanje dneva slovenske kulture, ki bo v soboto, 26.02.1994, v šolskih prostorih, s pričetkom ob 11.30. Nastopili bodo gojenci proseške podružnice Glasbene matice, šole Marij Kogoj (klavir, harmonika, pozavna). Vabljeni!

